

مرکز جامع توانبخشی نوید مهر اهواز

جزوه آموزشی

بازیهای آموزشی

معلولین

تمرینهای کاردرمانی

معلولین در هر جامعه ایی وجود دارند و جزیی از آن جامعه‌اند. آنان فرزندان، خواهران، برادران و پدر و مادر افراد جامعه‌اند که دچار نقص جسمانی یا ذهنی شده‌اند. نگهداری و مواظبت از افراد معلول، وظیفه جامعه است اما وظیفه‌ای بس مشکل که گاهی از عهده فرد عادی خارج است. کار کردن و امرار معاش معلولین نیز از مشکلات آنان و جامعه است ولی در هر کشور تدابیری برای این امر اندیشیده شده است. این تدابیر ممکن است در برخی موارد زاینده اندیشه فردی می باشد و گاه بر اثر تجربه، و زمانی نتیجه اندیشه و تجربه توأم با روشهای علمی و سنجیده.

همه کودکان صرفنظر از نژاد، قومیت و ملیت در دوران رشد خود بازی می کنند و در خلال همین دوران ، بازیهایشان نیز به موازات رشد ذهنی ، تحول پیدا می کند و از بازیهای ساده به بازیهای قاعده دار و پیچیده تر تبدیل می شوند . در واقع از این زمان کودکان تمام اموری را که در زندگی بزرگسالی به آن خواهند پرداخت در قالب بازیها، تمرین می کنند . نیازهای کودک با هر نوع معلولیتی نیز، مشابه نیازهای یک کودک عادی است . به این معنا که این کودکان نیز، برای به فعل در آوردن تواناییهایش و تبدیل شدن به یک عضو فعال و قابل قبول در جامعه خود به محرکهای روانی ، جسمی و عاطفی نیاز دارد . با این تفاوت که آنان برای رسیدن به این هدف به فرصتهای بیشتر و روشهای آموزشی خاص نیاز دارند . از طرفی مشکلات ارتباطی این کودکان در کنار سایر مشکلاتشان ، در استفاده از روشهای آموزشی ، نقش بسیار مهمی به عهده دارد . لذا یکی از اهداف اصلی آموزش و پرورش این کودکان ، رسیدن به سطحی از توانایی است که با سایرین و محیط خود، ارتباط مؤثری برقرار کنند، در واقع می توان گفت که تحقق سایر اهداف ، مانند؛ مسئولیت پذیری اجتماعی و فردی و کفایت اقتصادی نیز ، کاملاً به تحقق این هدف بستگی دارند . به این معنا که اگر فرد توانایی برقراری ارتباط مناسب با دیگران و محیط را نداشته باشد، امکان پرداختن به مشاغل اقتصادی را نیز نخواهد داشت و از طرفی به دلیل کمبودهای ارتباطی بتدریج از تعاملهای ارتباطی کناره گیری کرده و امکان پذیرش مسئولیتهای اجتماعی و شخصی را از دست می دهد . بنابراین ، افزایش مهارتهای ارتباطی در این کودکان نقش بسیار مهمی در رسیدن به سایر اهداف آموزش و پرورش آنها، ایفا می کند . موضوع بازی و استفاده آموزشی – درمانی آن همواره یکی از مباحث اصلی حوزه کودکان دارای نیازهای ویژه (استثنایی) می باشد. همه کودکان بازی را دوست دارند، در این میان کودکان و نوجوانان استثنایی عمدتاً به دلایل مختلف از جمله احساس گریز از کلاسها و برنامه های درسی، شیفتگی خاصی نسبت به بازی از خود نشان می دهند.

به هر حال بازی به شیوه کلامی یا غیر کلامی یا به صورت مستقیم یا غیر مستقیم در توسعه مهارت های حرکتی، گسترش کنش های شناختی و تعمیم مسئولیت پذیری اجتماعی کودکان استثنایی نقش بسزایی داشته و شایسته است اولیا و مربیان همواره توجه خاصی نسبت به این امر مهم داشته باشند.

در این مجال در راستای ترغیب این کودکان به انجام بازی و استفاده مطلوب از موقعیت های خوشایند بازی ها برای انتقال پیام آموزشی ، یکسری از بازیهای متنوع ارائه شده است.

بازی های آموزشی جهت افزایش توانمندی کودکان

آموزش اعضای بدن (جلوی آینه با خود کودک یا عروسک)	۱
آموزش کاربرد اعضای بدن	۲
انجام حرکات ورزشی درشت بعد از مربی	۳
آموزش مفهوم اجازه گرفتن	۴
آموزش کارت ها (میوه ها، حیوانات، مشاغل....)	۵
آموزش رنگ ها از طریق تعمیم رنگ ها	۶
جدا کردن کارت میوه ها از حیوانات	۷
انجام کارت دوخت	۸
بازی نخ و مهره ابتدا درشت سپس ریز	۹
بازی زنجیر بافت	۱۰
چیدن مکعب های رنگی روی هم. ابتدا بدون قاعده سپس با قاعده (یعنی هم رنگ یا هم شکل هم)	۱۱
جمع کردن مکعب ها و یا مهره ها یا مداد رنگی ها و ریختن در ظرف	۱۲
پیدا کردن شی صدا دار	۱۳
درک ثبات شی (پنهان کردن شی مورد علاقه ی کودک و پیدا کردن آن توسط کودک	۱۴
انجام دستورات تک مرحله ای (بشین، بپر...)	۱۵
انجام دستورات دو مرحله ای (بلند شو دست بزن....)	۱۶
انجام دستورات سه مرحله ای (بلند شو دست بزن بچرخ...)	۱۷
جدا سازی مهرهای رنگی بر اساس رنگ و قراردادن در ظرف هم رنگ با مهره	۱۸
آموزش صدای حیوانات - تقلید صدا توسط کودک - شناخت صدا با بیان نام حیوان	۱۹
تطابق تصاویر مثل هم یا مهره های مثل هم یا هر چیزی که به صورت ۲ به ۲ مثل هم باشند.	۲۰
انجام بازی برج حلقه ها	۲۱
آموزش اشکال هندسی با پازل از ساده به مشکل	۲۲
دسته بندی اشکال هندسی رنگی بدون در نظر گرفتن رنگ	۲۳
بازی چکش و کوبیدن روی اشکال هندسی	۲۴
ساختن اشکال با خمیر	۲۵
آموزش نقاشی ابتدا با انگشت بعد با مداد شمعی بعد با مداد رنگی	۲۶
حل پازل ابتدا یک تکه بعد ۲ تکه بعد ۳ تکه	۲۷
پاره کردن کاغذ-مچاله کردن با یک دست-قیچی کردن بی هدف- کاغذ-قیچی کردن باهدف مثل یک شکل نقاشی شده را قیچی کند.	۲۸

۲۹	رنگ کردن باقاعده
۳۰	تقویت حس لامسه به این صورت که چند شی که توانایی تشخیص و بیان آن را دارد به وی نشان می دهیم سپس آن را در کیسه پنهان می کنیم و از کودک می خواهیم بدون نگاه کردن به آن ها با لمس آن بگوید که چه چیزی است.